

Kehitysyhteistyön Nuorisoverkoston kannanotto hallitusohjelmaan 2011

Nuoret nostettava erityiseksi kohderyhmäksi Suomen kehityspolitiikassa

Nuoret on otettava entistä vahvemmin huomioon Suomen kehityspolitiikassa, sillä heidän tilanteensa vaikuttaa yhteiskunnalliseen vakauteen koko maailmassa. Valtioiden taloudellinen ja sosiaalinen kehitys riippuu siitä, miten nuorten energia ja taidot saadaan käyttöön. Esitämme, että seuraavalla hallituskaudella Suomi määrittelee kehityspoliittisessa ohjelmassaan ne konkreettiset toimenpiteet, joilla edistetään nuorten tilannetta maailmassa.

Nuoret tulisi nähdä Suomen kehityspolitiikassa mahdollisuutena ja voimavarana. Me Nuorisoverkoston toimijat painotamme, että kehityspolitiikan vaikuttavuuden lisäämiseksi:

- Kehitysyhteistyössä tulee panostaa entistä vahvemmin laadukkaaseen koulutukseen.
- Nuorisotyöttömyyttä on ehkäistävä esimerkiksi työharjoittelua ja yrittäjyyttä tukevilla hankkeilla ja vahvistamalla kehittyvien maiden valmiuksia luoda kohtuullisen toimeentulon tarjoavia työpaikkoja.
- Suomen tulee suosia ohjelmia, jotka edesauttavat nuorten yhteiskunnallista osallistumista, ehkäisevät syrjäytymistä ja tukevat henkilökohtaista ja sosiaalista kehitystä.
- Nuorille suunnattu seksuaalivalistus, perhesuunnittelu ja terveyspalvelut on nähtävä osana strategiaa, jonka avulla Suomi pyrkii vähentämään maailmanlaajuisia köyhyyttä.

TAUSTAA

Maailmassa on 1,2 miljardia 15–24 - vuotiasta nuorta, joista lähes 90 % asuu kehittyvissä maissa. Vietämme tällä hetkellä YK:n kansainvälistä nuorten vuotta. Nuorten asiat on nostettu agendalle hyvästä syystä: nuorten osuus maailman väestöstä kasvaa tulevina vuosina, ja heillä on merkittävä rooli yhteisöjensä ja maittensa kehityksessä. Siksi heidän oikeutensa laadukkaaseen koulutukseen, terveydenhuoltoon, työntekoon ja yhteiskunnalliseen osallistumiseen on turvattava. Tätä linjaa tukee myös Kehityspoliittisen toimikunnan Suomen kehityspolitiikan tila 2011 – lausunto valtioneuvostolle.

Kuuhunta Pohjois-Afrikassa ja Lähi-idässä on osoittanut, että nuoret ovat suuri muutosvoima. Turhautuneet nuoret voivat järkyttää koko maailman taloudellista ja yhteiskunnallista vakautta. Nuorissa on runsaasti potentiaalia, jota ei saa heittää hukkaan tai päästää valjastumaan vahingollisiin tarkoituksiin, kuten järjestäytyneeseen rikollisuuteen ja terrorismiin. Nuoruus on erityinen elämänvaihe lapsuuden ja aikuisuuden välissä, johon liittyy oman paikan etsintä yhteiskunnassa. Siksi on tärkeää että nuorten kasvu yhteisöjensä täysipainoisiksi jäseniksi varmistetaan ja he saavat harjoitella kansalaistaitojaan.

YK:n työjärjestön ILO:n arvion mukaan maailmassa on yli 80 miljoonaa työtöntä nuorta. 15–24-vuotiaat muodostavat noin neljänneksen maailman työvoimasta, mutta työttömien määrästä heitä on runsaat 40 prosenttia. Vaikein tilanne on kehittyvissä maissa, joissa nuorten osuus väestöstä on suuri. Työllistymisvaikeudet johtuvat monista syistä: useissa maissa nuoria siirtyy vuosittain työmarkkinoille enemmän kuin työpaikkoja on tarjolla. Monesti heiltä puuttuu myös mahdollisuus hankkia tasokas

ammattikoulutus ja tilaisuuksia kartuttaa työkokemustaan. Nuoret tarvitsevat tukea oppiakseen sosiaalisia taitoja ja työelämätaitoja. **Unicefin State of the World's Children 2011 – raportin mukaan 71 miljoonaa nuorta ei saa koulutusta, joka auttaisi heitä eteenpäin työelämässä.** Tilanne pahenee yhä, jos siihen ei tartuta. **ILO:n mukaan vuoteen 2025 mennessä työmarkkinoille on tulossa 1,3 miljardia alle 30-vuotiasta nuorta, joista ainoastaan 300 miljoonaa voidaan työllistää.**

Työmarkkinoiden ulkopuolelle jäävistä nuorista on muodostumassa menetetty sukupolvi, joka ei pääse nousemaan köyhyydestä, itsenäistymään lapsuuden kodeistaan ja panostamaan maidensa tulevaisuuteen työntekijöinä, kuluttajina ja kansalaisina. Monet nuoret ajautuvat töihin, jotka eivät tarjoa riittävää toimeentuloa ja joissa työolosuhteet ovat epäinhimilliset. Köyhimmissä maissa useimmat koettavat ansaita elantonsa työskentelemällä epävirallisella sektorilla. **ILO:n arvion mukaan nuorten työttömyyden puolittaminen ja sen kerrannaisvaikutukset voisivat tuoda maailman maiden yhteenlaskettuun bruttokansantuotteeseen 2200–3500 miljardin dollarin lisäyksen, joka tietäisi maailmantalouteen 4,4–7 prosentin piristysruisketta.**

Syrjäytymisestä syntyvä turhautuminen radikalisoi nuoria. Maailmanpankin World Development Report 2011 – raportti huomauttaa, että nuorisotyöttömyys on keskeinen motiivi nuorten liittymisessä kapinallisliikkeisiin. Liikkeet tarjoavat toimeentulon lisäksi mahdollisuuden marginalisoituneiden nuorten statuksen nousuun ja kunnioituksen lisääntymiseen. Levottomuudet yhdellä alueella voivat aiheuttaa kuluja myös globaaleilla markkinoilla. Työttömyyden aiheuttama epävarmuus tulevaisuudesta ja konfliktit ajavat tuhansia ihmisiä siirtolaisiksi. Unicefin State of the World's Children 2011 – raportti muistuttaa että kaikkien nuorten, erityisesti tyttöjen ja erityisryhmien kuten vammaisten ja etnisiin vähemmistöihin kuuluvien nuorten tukeminen vähentää merkittävästi köyhyyttä ja väkivaltaa. **Nuorten huomioiminen Suomen kehityspoliitikassa edistää Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan johdonmukaisuutta.**

Ilmastonmuutoksen ja HIVin ja AIDSin kaltaiset uhkat koskettavat eniten nuoria, ja he ovat myös avainasemassa näiden ongelmien ratkaisussa. Nuoret tarvitsevat erityistä tukea aikana, jolloin he etsivät identiteettiään, tulevat seksuaalisesti aktiivisiksi ja miettivät suuntaa elämälleen. Heille on tarjottava tietoa, jonka avulla he voivat tehdä elämänsä suuret päätökset tietoisesti ja vastuullisesti.

Nuoria ei huomioitu lainkaan Suomen edellisessä kehityspoliittisessa ohjelmassa. Nuoret ovat jääneet syrjään kehitysyhteistyön kohderyhmänä ja osallistujina myös maailmanlaajuisesti. Lapsikeskeisellä kehitysyhteistyöllä on tähän mennessä saavutettu merkittäviä tuloksia. **Lapsiin panostaminen valuu kuitenkin hukkaan, jos heille ei tarjota nuoriksi varttuessaan mahdollisuuksia päästä osalliseksi kehityksestä.**

Kannanottoon yhtyvät seuraavat Kehitysyhteistyön Nuorisoverkoston toimijat:

Suomen lasten ja nuorten säätiö, Fida International ry, Suomen Partiolaiset ry, Suomen 4H-liitto ry, Kesälukioseura ry, Lastensuojelun Keskusliitto ry, Väestöliitto ry, Suomen Nuorisoyhteistyö Allianssi ry, Suomen Unicef ry, Suomen Pakolaisapu ry, Pelastakaa Lapset ry, Suomen World Vision ry, Kulttuurikameleontit ry, Suomen Settlementiliitto ry, Taksvärkki ry, Interpedia ry, Helsingin Diakonissalaitos, Nuorisotutkimusverkosto, Parasta Lapsille ry, Plan Suomi Säätiö, Asian Green Megacities Association of Finland, Suomen YK-liitto ry